

22. august 2013

Til
Olje og Energidepartementet

Industri Energi
Youngsgt. 11
0181 OSLO

Svar: Høring av Statnett SFs søknad om konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med Tyskland og Storbritannia

Industri Energi takker for muligheten til å svare på høringen og ønsker med dette å melde vår interesse til offentlig høring hvis det planlegges

1. Nødvendighet

Industri Energi er av den oppfatning at det ikke er fysisk behov for flere kabler ettersom Statnett oppnådde en eksport på nesten 20 TWh av om lag 46 TWh tilgjengelig eksport kapasitet i fjor. Statnett ferdigstiller Skagerrak 4 i løpet av 2014 og samlet kapasitet blir da om lag 6000 MW eller ca 50 TWh i årlig eksport kapasitet. Det er med andre ord god plass det som er igjen av de 13,2 nye TWh som det grønne sertifikatmarkedet skal levere etter økt forbruk og industriell etterspørsel har tatt unna en del TWh.

Kapasitetsutnyttelsen var godt under 50 % i 2012 med 20 TWh rekord eksport i 2012 og vil mest sannsynlig bli betydelig lavere i årene som kommer gitt planlagt forbruksvekst i Norge. Vi legger til grunn at den industrielle kraftetterspørselen vil øke i årene som kommer og fester liten tillit til ett betydelig kraftoverskudd, uansett ikke større en eksisterende eksportkapasitet. Sverige skal og bygge ut mer eksportkapasitet. Industri Energi legger forøvrig til grunn at Norge ikke bør basere kabelinvesteringer på slusing av Svensk kraft via Norge til utlandet.

De to nye kablene vil øke samlet kapasitet til om lag 8700 MW som gir en årlig eksportkapasitet på 75 TWh. I lys av at Statnett legger til grunn en samlet økt gjennomsnittlig overskudd på 30 TWh i Norden kan ikke Industri Energi se noe rasjonale for ytterlige kapasitetsutbygging. Langveistransport av kraft er for øvrig beheftet med store nettap og dette, samt dårlig kapasitetsutnyttelse, er dårlig resursforvaltning.

Industri Energi er av den oppfatning at de eventuelt få timene i året det er noe innestengt kapasitet i Norge, så er det en utsatt inntekt som i liten grad kan forsvare å bygge ut 100 % spisslastkapasitet mot utlandet mens den gjennomsnittlige kapasitetsfaktoren reduseres.

2. Kostnader - kostnadsdeling

Industri Energi er for at Statnett skal eie all nettinfrastruktur mot utlandet men er sterkt kritisk til at slike ekstraordinære prosjekter som i all hovedsak er begrunnet med proveny/merinntekter skal finansieres over sentralnettleien. Det er forventet at sentralnettsleien vil dobles kanskje tredobles frem mot 2020 gitt enorme ekstraordinære investeringer i utlandskabler og elektrifisering av oljeindustri og tilrettelegging for ny kraftproduksjon. Industri Energi er for ett robust kraftnett men er kritisk til "gold plating" og investeringer som ikke er direkte knyttet til forsyningssikkerhet.

Betydelig økte nettleie underminerer konkurranseevnen til bedriftene hvor våre medlemmer har sine arbeidsplasser. Ettersom kraftsystemet ble markedsbasert i 1990, fremstår det som en meget uheldig form for kryssubsidiering at de som får økte inntekter (kraftprodusentene) fra kablene får investeringen dekt av de som får økte kraftkostnader - industrien og næringsliv utenom kraftnæring. Vi etterspør en diskusjon om internalisering av kostnader for utløser av slike ekstraordinære tiltak. Er det slik at kraftprodusenter ønsker mer kapasitet, hvorfor ikke ilegge anleggsbidrag til utløsende næring eller øke innmatingstariffen for å dekke inn investeringene. Bare da får man testet prosjektenes prosjekt og samfunnsøkonomiske robusthet.

3. Finansiering

Statnett har lagt til grunn en kalkulasjonsrente på 4 % som etter vårt syn ikke kan omtales som annet en ekstraordinært gitt den store økonomiske risikoen disse prosjektene har. Det argumenteres med at kablene er av samfunnsmessig art men etter å lest konsesjonssøknaden og jobbet med sakskomplekset over lang tid legger Industri Energi til grunn at kablene i all hovedsak er drevet frem av profitt for produsenter samt å legge til rette for mer fysisk handel og økt spekulasjon i derivater over forbindelsene i ett fullt liberalisert kraftmarked. Investeringene vil gi betydelig produsent overskudd og tilsvarende konsument tap. Vi spekulerer i at manglende robusthet er grunnlagt for den lave kalkulasjonsrenten. Ofte så ilegges andre mindre risikofylte tiltak i kraft og klima sammenheng kalkulasjonsrenter på 8 % og høyere. Industri Energi ber om at Statnett i sine utredninger for utlandskabler bruker kalkulasjonsrenter som reflekterer kommersielle prosjekter og risiko samt at det legges frem sensitivitetsanalyser som tar for seg 6, 8 og 12 % kalkulasjonsrente i beslutningsgrunnlaget.

Industri Energi er inneforstått med at Statnett's planer er omfattet i Nettmeldingen som kom i fjor. Industri Energi beklager at det ikke så ble utredet sektorkonsekvenser og samfunnsøkonomiske vridninger ved investeringer i flere utlandskabler. Men vi vet allerede at kablene vil drive opp nettleia til industrien og husholdningene og mest sannsynlig sørge for at vi aldri får det prisfallet på kraft som sluttbrukerne faktisk indirekte betaler for. En lavere kraftpris, dog høy nok til normal avkasting på produksjonskost for kraftproduksjon i Norge, vil sørge for robuste industribedrifter i vanskelige tider og trygge arbeidsplasser i industri Norge samtidig som produsenter får

normal avkastning på investert kapital.

4. Lønnsomhet

Prosjektene fremstår som svært usikre og marginale. Kraftmarkedene er som forventet i endring og daglig kommer mange ny MW med variable kraft inn på markedet i Tyskland, og etter hvert England. Dette senker dagspotten radikalt og dette er svært gledelig etter den oppadgående prisglidingen industrien og andre sluttbrukere har opplevd siden 2003. Industri Energi forventer at kraftmarkedet i Europa vil fortsette å falle for så å flate ut mens volatiliteten vil tilta så lenge man ikke fortsetter å tukle med det liberaliserte kraftmarkedet. EU har dog svart med en intervensjon i markedet ved å etablere et kapasitetsmarked ettersom bunnlastprodusenter sliter tungt med redusert kapasitetsfaktor i produksjonsanleggene. Vi har oppfattet at Norge i ikke er invitert inn i dette markedet og tror at dette er grunnet i at for hver KW Norge gjør tilgjengelig i Tyskland så svekkes bunnlinja for svingprodusenter på kontinentet som blant annet bruker Norsk gass. Dette øker risikoen i kabel prosjektene radikalt på toppen av faktorer nevnt ovenfor. Statnett legger dog til grunn at de må få delta i kapasitetsmarkedene i Europa.

Prisdrivende konsekvenser

Som funksjon av økte kvotepriser, legger Statnett til grunn at kraftprisen skal opp 9 til 10 øre frem mot 2020 fra dagens nivå som ligger mellom 35 til 40 euro MWh eller 28 til 32 øre KWh. Statnett legger til grunn at kraftprisen ytterlige vil øke med 2.5 til 4 øre per KWh hvis de to nye kablene bygges. Tidligere studier indikerer betydelig høyere prisøkning men alle slike tall er beheftet med stor usikkerhet. Industri Energi legger til grunn at kraftprisene og nettleien vil øke betydelig men at risikoen er meget stor. I alle tilfeller er dette katastrofalt for eksisterende industri og vil mest sannsynlig sette en effektiv stopper for kraftbasert industrialisering i Norge.

Industri Energi mener det ikke er fysisk behov for flere eksportkabler, at behovet for import er mer enn godt ivaretatt av kapasiteten som står ferdig i 2014 og at den økonomiske risikoen er stor. Finansieringen av kablene er en urettferdig krysssubsidiering via økt nettleie til konkurranseutsatt industri som direkte truer gode og miljørettede arbeidsplasser i Norge. Industri Energi ber derfor myndighetene om å stoppe videre utbygging av kabler til utlandet

For Industri Energi
Geir Vollsæter
Youngsgt. 11
0181 OSLO

Tlf 90911793

